

Brøderene Løvehjerte af Astrid Lindgren

LIX 24

1

Nu vil jeg fortælle om min broder. Min broder, Jonatan Løvehjerte, ham vil jeg fortælle om. Det er næsten som et eventyr, synes jeg, men også lidt af en spøgelseshistorie, og alligevel er det sandt alt sammen. Men det er der vist ikke andre end Jonatan og mig, der ved.

Jonatan hed ikke Løvehjerte til at begynde med. Han hed Løve til efternavn ligesom mor og mig. Jonatan Løve hed han. Jeg hedder karl Løve og mor Sigrid Løve. Far hed Axel Løve, men han stak af fra os, da jeg kun var to år, og gik til søs, og siden har vi ikke hørt noget til ham.

Det, jeg nu vil fortælle, er, hvordan det gik til, at min broder Jonatan blev til Jonatan Løvehjerte. Og alt det mærkelige, som senere skete.

Jonatan vidste, at jeg snart skulle dø. Jeg tror, alle vidste det undtagen lige netop jeg. De vidste det i skolen, for jeg lå jo altid hjemme og hostede og var syg. Det sidste halve år havde jeg overhovedet ikke kunne gå i skole. Alle de damer, mor syr kjoler til, vidste det også. Det var en af dem, som snakkede med mor om det, så jeg hørte det, skønt det ikke var meningen. De troede, jeg sov. Men jeg lå bare med lukkede øjne. Og det blev jeg ved med, for jeg ville ikke vise, at jeg havde hørt det forfærdelige – at jeg snart skulle dø.

Jeg blev selvfølgelig ked af det og forfærdelig bange, og det ville jeg ikke lade mor se. Men jeg snakkede med Jonatan om det, da han kom hjem.

”Ved du, at jeg snart skal dø?” sagde jeg og græd.

Jonatan tænkte sig lidt om. Han ville måske ikke så gerne svare på det spørgsmål, men til sidst sagde han: ”Ja, det gør jeg.”

Så græd jeg endnu mere.

”Hvorfor skal det være sådan?” spurgte jeg. ”Hvorfor skal det være så forfærdeligt, at nogen skal dø, når de ikke engang er fyldt ti år?”

”Ved du hvad, lille Tvebak, jeg tror slet ikke, det er så slemt,” sagde Jonatan. ”Jeg tror du får det dejligt.”

”Dejligt!” sagde jeg. ”Er det dejligt at ligge nede i jorden og være død?”

”Pyt,” sagde Jonatan, ”det er jo bare din ydre skal, der ligger der. Du selv flyver bort til et helt andet sted.”

”Hvor så?” spurgte jeg, for jeg troede ikke rigtig på ham.

”Til Nangijala,” sagde han.

Til Nangijala – han slyngede det ud, som om det var noget, alle og enhver vidste. Jeg havde bare aldrig hørt om det før.

”Nangijala?” sagde jeg. ”Hvor ligger det?”

Så sagde Jonatan, at det vidste han ikke helt bestemt. Men det var et eller andet sted på den anden side af stjernerne. Og han gav sig til at fortælle om Nangijala, så man næsten fik lyst til at flyve derhen med det samme.

”Der er det stadig lejrålenes, sagaernes og eventyrenes tid,” sagde han, for det var der, de foregik. Var man først der, ville man opleve eventyr fra morgen til aften og om natten med, sagde Jonatan.

”Hvad siger du til det, lille Tvebak?” sagde han. ”Det bliver noget andet end at ligge her og hoste og være syg og aldrig kunne lege.”

Jonatan kaldte mig Tvebak. Det havde han altid gjort, fra jeg var helt lille. Da jeg engang spurgte ham hvorfor, svarede han, at det var, fordi han så godt kunne lide tvebakker, navnlig sådan nogen små tvebakker som mig. Jo, han holdt af mig, gjorde Jonatan, og det var mærkeligt. For jeg har aldrig været andet end en grim og dum og bange lille pjevs med skæve ben og det hele. Jeg spurgte

Jonatan, hvordan han kunne holde af sådan en grim og dum fyr som mig med skæve ben og det hele, og så sagde han: ”Hvis du ikke havde været sådan en sød og grim lille blegnæbet en med skæve ben, var du jo ikke min Tvebak, som jeg så godt kan lide.”

Men den aften, hvor jeg var så bange for at dø, sagde han, at bare jeg kom til Nangijala, ville jeg straks blive rask og stærk og oven i købet pæn.

”Lige så pæn som du?” spurgte jeg.

”Pænere,” sagde Jonatan.

Men det skulle han ikke prøve på at bilde mig ind. For noget så pænt som Jonatan har der aldrig eksisteret, og det kommer der heller aldrig til.

Engang sagde en af de der damer, mor syr for:

”Kære fru Løve, De har en søn, der ser ud som en eventyrprins.”

Og det var ikke mig, hun mente, vær vis på det!

Jonatan så virkelig ud som en eventyrprins, det gjorde han. Hans hår skinnede som guld, og han havde smukke, mørkeblå øjne, der rigtig strålede, og pæne, hvide tænder og helt lige ben.

Og ikke nok med det. Nej, han var også god og rar og stærk og kunne alt og forstod alt og var den dygtigste i sin klasse. Alle børnene i gården hang efter ham og ville være sammen med ham, og han fandt på en masse sjovt og tog dem med ud på spændende eventyr. Jeg var bare aldrig med, for jeg lå jo der på slagbænken i køkkenet dag ud og dag ind. Men Jonatan fortalte mig alting, når han kom hjem, både hvad han havde foretaget sig, og hvad han havde hørt og set og læst. Han kunne sidde på sengekanten hos mig, så længe det skulle være, og fortælle og fortælle. Jonatan sov også i køkkenet i en seng, som han måtte hente i garderobeskabet hver aften. Når han var kommet i seng, blev han ved at fortælle mig eventyr og historier, til mor råbte inde fra stuen:

”Nej, nu må I være stille! Karl skal sove!”

Men det er svært at sove, når man hele tiden hoster. Somme tider stod Jonatan op midt om natten og kogte honningvand til mig for at hindre hosten. Han var altid så god og rar, Jonatan!

Den aften, jeg var bange for at dø, sad han hos mig i flere timer, og vi snakkede om Nangijala, men ganske sagte, for at mor ikke skulle høre det. Hun sad som sædvanlig og syede, men symaskinen står inde i stuen, hvor hun sover – vi har jo kun ét værelse og køkken, ser I. Døren stod åben, og vi kunne høre hende synge, den sædvanlige sang om en sømand langt borte på havet, det er vel far, hun tænker på. Jeg kan ikke huske hele sangen, kun nogle linjer af den.

Jeg synes, det er sådan en smuk og sørgelig sang, men Jonatan lo, da han hørte den, og sagde:

”Der ser du, Tvebak, du kommer måske også flyvende hjem til mig en aften. Fra Nangijala. Og sidder som en snehvid due uden for vinduet. Ja, gør det, så er du sød!”

Jeg kom til at hoste i det samme, og han løftede mig op og holdt om mig, som hen plejede at gøre, når det var værst, og så sang han.

Først da kom jeg til at tænke på, hvordan det ville være at komme til Nangijala uden Jonatan. Hvor ensom jeg ville blive uden ham. Hvad nyttede det, at jeg kom til at opleve en masse spændende eventyr, hvis Jonatan ikke var med? Jeg ville kun være bange og ikke ane, hvad jeg skulle gøre.

”Jeg vil ikke derhen,” sagde jeg grædende. ”Jeg vil være, hvor du er Jonatan!”

”Ja, men jeg kommer jo også til Nangijala”, kan du nok forstå,” sagde Jonatan. ”Senere.”

”Senere, ja,” sagde jeg. ”Men du lever måske, til du bliver halvfems, og i al den tid skal jeg være alene.”

Men så sagde Jonatan, at der ikke fandtes noget i Nangijala, der hed *tid*, på samme måde som på jorden. Selv om han så skulle leve til han blev halvfems, ville jeg ikke synes, der var gået mere end et par dage, før han kom. Sådan er det nemlig, når der ikke er noget, der hedder *tid*.

”Et par dage kan du vel holde ud at være alene,” sagde han. ”Du kan klatre i træerne og tænde bål i skoven eller sidde og fiske i en lille å, alt det, du har længtes sådan efter at gøre. Og bedst som du

sidder og haler en aborre i land, kommer jeg flyvende, og så siger du: ”Hvad i alverden, Jonatan, er du allerede der?”

Jeg forsøgte at lade være med at græde, for et par dage måtte jeg vel nok kunne holde det ud, syntes jeg.

”Men det ville nu være godt, om du var kommet først”, sagde jeg, ”så var det dig, der sad og fiskede.”

Det var Jonatan enig med mig i. Han så længe på mig på den kærlige måde, han plejede, og jeg kunne mærke, at han var ked af det, for han sagde ganske sagte og ligesom bedrøvet:

”Men i stedet må jeg leve på jorden uden min Tvebak. I halvfems år måske!”

Det troede vi, ja!

2

Nu kommer jeg til det sørgelige. Det, jeg ikke kan holde ud at tænke på. Og alligevel ikke kan lade være med at tænke på.

Min broder Jonatan – det kunne jo have været sådan, at han stadig var hos mig og sad og snakkede med mig om aftenen og gik i skole og legede med børnene i gården og kogte honningvand til mig og så videre. Men det er det ikke... Nej, det er det *ikke!*

Jonatan er i Nangijala nu.

Det er så svært, jeg kan ikke, nej jeg *kan* ikke fortælle det. Men sådan stod der i avisen bagefter:

En frygtelig brand hærgede i aftes kvarteret Kattehalen her i byen, hvorved et par af de gamle træhuse brændte ned til grunden, og et menneskeliv gik tabt. En tiårig dreng, Karl Løve, befandt sig alene, syg og sengeliggende, i en lejlighed på anden sal, da branden udbrød. Straks efter kom hans broder, den trettenårige Jonatan Løve, hjem, og før nogen nåede at standse ham, styrtede han ind i det brændende hus for at komme sin broder til hjælp. Et øjeblik efter var hele trappegangen et flammende ildhav. For de to indespærrede var der ingen anden mulighed tilbage end at forsøge at redde livet ved at springe ud af vinduet. En rædselsslagen menneskemængde, der havde samlet sig uden for huset, måtte se hjælpeløse til, da den trettenårige tog sin broder på ryggen og med ilden flammende bag sig uden betænkning kastede sig ud af vinduet. I faldet kom drengen så alvorligt til skade, at han så at sige var dræbt på stedet. Den yngre broder derimod, som han i faldet havde beskyttet med sin krop, kom ikke noget til. Moderen til de to drenge, var henne hos en kunde – hun er syerske – fik ved hjemkomsten et alvorligt chok. Hvordan ilden er opstået, ved man endnu ikke.

Et andet sted stod der mere om Jonatan. Det havde hans klasselærerinde skrevet. Der stod:

Kære Jonatan Løve, burde du egentlig ikke have heddet Jonatan Løvehjerte? Husker du, da vi i historiebogen læste om en modig engelsk konge, der hed Richard Løvehjerte, husker du, at du sagde: ”Tænk at være så modig, at der står om det i historiebogen! Så modig ville jeg aldrig kunne være!” Kære Jonatan, selv om der ikke kommer til at stå noget om dig i historiebogen, så var du alligevel meget modig i det afgørende øjeblik. Du var en helt, om nogen har været det! Din gamle klasselærerinde vil aldrig glemme dig. Dine kammerater vil mindes dig længe. Der bliver tomt i klassen uden vor kønne, glade Jonatan. Men den, guderne elsker, dør ung. Jonatan Løvehjerte, hvil i fred!

Greta Andersson

Hun er temmelig fjollet, Jonatans klasselærerinde, men hun holdt meget af Jonatan. Det gjorde alle. Og det var godt, at hun fandt på det der med Jonatan Løvehjerte, det var virkelig godt!

Tjekspørgsmål til Brødrene Løvehjerte

1. Hvad hedder drengene i bogen?

- Jesper og Anders
- Jonatan og Kasper
- Karl og Jonatan

2. Jonatan er Karls:

- Storebror
- Tvillingebror
- Lillebror

3. Hvilket arbejde har drengenes mor?

- Sygeplejerske
- Damefrisør
- Syerske

4. Hvad skal der snart ske med Karl?

- Han skal snart starte i skole
- Han skal snart holde fødselsdag
- Han skal snart dø

5. Hvad kalder Jonatan stedet man kommer hen, når man dør?

- Himlen
- Paradis
- Nangijala

6. Hvad er Karls kælenavn?

- Lille Karl
- Tvebak
- Løvehjerte

7. Hvorfor har Karl dette kælenavn?

- Fordi Jonatan så godt kan lide tvebakker
- Fordi hans mor har fundet på det
- Fordi han er lille

8. Damerne i byen mener, at Jonatan ligner:

- En blegnæbet lille en med skæve ben
- En eventyrprins
- En almindelig dreng

9. Hvor bor drengene sammen med deres mor?

- I et stort hus
- I en kæmpe lejlighed
- I en lille lejlighed

10. Hvad findes på jorden, men ikke i Nangijala?

- Slik
- Ondskab
- Tid

11. Hvem af drengene dør først?

- Jonatan
- Karl

12. Hvad skal Karl lave i Nangijala indtil Jonatan kommer?

- Klatre i træer, fiske og tænde bål
- Ride rundt i skoven og fange dyr
- Lege med de andre børn

13. En dag sker der noget frygteligt med huset drengene bor i:

- Der er indbrud
- Taget falder sammen
- En ildebrand bryder ud

14. Hvorfor dør Jonatan?

- Fordi han ikke når ud af huset
- Fordi faldet fra vinduet var så voldsomt
- Fordi han faldt ned af trappen

15. Hvem fandt på at kalde Jonatan for Løvehjerte?

- Hans mor
- Karl
- Hans klasselærerinde